

TEHNOFERENCES, KONFLIKTU, APMIERINĀTĪBAS AR PĀRA ATTIECĪBĀM UN EMOCIONĀLĀ INTELEKTA RĀDĪTĀJU SAISTĪBA

Technoference, Conflicts, Satisfaction with Couple's Relationships And Emotional Intelligence Connection

Aija Dudkina

University of Latvia, Latvia

Lida Maslinovska

University of Latvia, Latvia

Juris Porozovs

University of Latvia, Latvia

Abstract. *The purpose of the study Tehnoference, conflict, satisfaction with couple's relationships and emotional intelligence connection is to find out is there a relationship to technology and the frequency of conflicts in couple relationships, satisfaction with relationships and emotional intelligence. Main questions of the study: 1. Is there a connection to the technoference and the frequency of conflicts in the relationship? 2. Is the frequency of conflicts in a relationship related to satisfaction with relationships? 3. Is there a relationship to an emotional intelligence with a technofrence? 4. Is there a relationship between emotional intelligence and satisfaction with relationships?*

Keywords: *tehnoference, technology use, couple relationship, relationship satisfaction, conflict, emotional intelligence.*

Ievads

Introduction

Mēs dzīvojam straujas tehnoloģiju attīstības laikmetā, tehnoloģijas ierīces, to pielietošana ikdienā var ietekmēt pāra attiecības (piemēram, Brenner, & Smith 2013; Smith, 2013; Zickuhr, 2013). Pietrūkst pētījumu par tehnoloģijas ierīču izmantošanas ietekmi uz apmierinātību ar attiecībām, kas analizē *tehnoferences* (tehnisku ierīču lietošanas radītie pārtraukumi pāra savstarpējā saskarsmē). Pētījumos pētīts, ka zemākiem emocionālā intelekta rādītājiem ir vērojama sakarība ar pārmērīgu interneta, kā arī telefona lietošanu (piemēram, Engelberg & Sjöberg's, 2004), tātad aktuāls ir jautājums, vai arī tehnoferences rādītājiem pastāv sakarība ar emocionālo intelektu.

Pētījuma mērķis: noskaidrot vai pastāv sakarība tehnoferences un konfliktu biežuma ar apmierinātības pāra attiecībās un emocionālo intelekta rādītājiem.

Pētījuma jautājumi: 1. Vai pastāv sakarība starp tehnoferenci un konfliktu biežumu pāru attiecībās? 2. Vai konfliktu biežumam ir sakarība ar apmierinātību pāru attiecībās? 3. Vai pastāv sakarība ar emocionālo inteligenci un tehnoferenci? 4. Vai pastāv sakarība starp emocionālo inteligenci un apmierinātību ar pāru attiecībām?

Pētījuma dalībnieki: 320 respondentu latviešu valodā, no kuriem 57,2 % ir sievietes un 42,8 % vīriešu vecumā no 19 līdz 72 gadiem (M = 39 gadi, SD = 10,97 gadi).

Pētījuma metodikas: 1. Tehnoloģiju iekļaušanās sadzīves situācijās skala (Technology Interference in Life Examples Scale; TDIS; Coyne & McDaniel, 2016; tulkojusi latviešu valodā Maslinovska, 2017). 2. Tehnoloģijas ierīces iekļaušanās skala (Technology Device Interference Scale, TILES; Coyne & McDaniel, 2016; tulkojusi latviešu valodā Maslinovska, 2017). 3. Konfliktu biežuma mērīšanai tiks izmantots Konflikts dēļ tehnoloģiju ierīcēm skala (Conflict over technology use; Modified RELATE battery; Coyne & McDaniel, 2016; tulkojusi latviešu valodā Maslinovska). 4. Apmierinātības ar attiecībām mērīšanai tika izmantots Pāru apmierinātības indekss (Couple relationship satisfaction index; CSI; Funk, & Rogge, 2007; tulkojusi latviešu valodā Krasta, 2016). 5. Emocionālā intelekta rādītāju noteikšanai izmantota Emocionālā intelekta aptauja (The Self-Report Emotional Intelligence Test; SREIT; Schutte et al., 1998, adaptācija latviešu valodā Reņģe un Nižņika, 2012).

Pētījuma teorētiskie aspekti *Theoretical aspects of the research*

Pēdējos gados ir noticis burtiski “sprādziens” tehnoloģiju izmantošanā ikdienas dzīvē, jogandrīz visiem ir piekļuve internetam ne tikai darba vietā, bet arī mājās. Par to liecina statistika, kas veikta, tā piemēram, ASV - aptuveni 91 % no pieaugušajiem ir personīgais mobilais tālrunis (81 % vecumā no 25-34 gadiem, kam pieder viedtālrunis), 61 % ir klēpjdators, 50 % pieaugušajiem ir planšete un 72 % no pieaugušajiem tiešsaitē ir sociālās vietnes profils (Brenner & Smith, 2013; Rainie & Keeter, 2006.; Smith, 2013; Zickuhr, 2013). Ja ģimenes locekļiem ir tik daudz tehnoloģisko ierīču, tad tās var veidot pārtraukumus savstarpējā saskarsmē. *Šie pārtraukumi nodēvēti par tehnoferenci (angļu valodā - tehnoference), ko definē kā ikdienas tehnoloģijas izmantošanas ieplūšanu pāra saskarsmes laikā vai saskarsmes pārtraukšanu* (Coyne & McDaniel, 2016).

Tehnoference ne vienmēr ir apzināta, partneris var būt tā pārņemts ar ierīci, ka pat neapzinās, ka pārtrauc saskarsmi. Otrs partneris pārtraukumu pamana un krasi to izjūt.

Terminu *tehnofERENCE* skaidrojumu sniegusi Sāra Koina (Sarah Coyne) 2014. gadā, izstrādājot pētījumu sadarbībā ar Brendonu Makdanielu (Brandon McDaniel) par tehnofERENCES saistību ar sieviešu labizjūtu, depresijas simptomiem, apmierinātību ar attiecībām un pāru attiecībām, šajā pētījumā atklāja, jo lielāks tehnofERENCES līmenis, jo lielāka neapmierinātība ar attiecībām, augstāks depresijas risks un zemāks personiskās labizjūtas līmenis (Coyne & McDaniel, 2016).

Cilvēkiem ir piesardzība par sociālo tīklu lietošanu, kas var nošķirt cilvēkus no jēgpilnas klātbūtnes attiecībām un komunikācijas. Tomēr pētījumi liecina, ka sociālo tīklu izmantošana var tieši veicināt klātienē tikšanās. Sevišķi sociālā tīkla un klātbūtnes tikšanās sakarība vērojama cilvēkiem ar zemāku ekstraversijas līmeni (introvertiem). Līdz ar to sociālo tīklu lietošana intravertiem cilvēkiem var veicināt komunikāciju un viņiem kļūst ērtāk veidot saskarsmi arī klātienē (Spradlin, Cuttler, Bunce, & Carrier, 2017).

Tehnoloģiju izmantošana var kļūt problemātiska romantiskās attiecībās, palielinot konfliktus un izraisot neapmierinātību ar attiecībām (Ahlstrom, Lundberg, Zabriskie, Eggett, & Lindsay, 2012), jo tehnoloģiju izmantošana kļūst uzbāzīga ikdienas dzīvē un indivīdi cīnās ar mēģinājumiem neizmantot savu ierīci. Tehnoloģijas izmantošana var būt uzmācīga, jo indivīdiem rodas problēmas ar draugiem un ģimenes locekļiem (Elphinston & Noller, 2011; Gentile, Coyne, & Bricolo, 2013).

Apmierinātība ar attiecībām norāda, cik persona ir laimīga konkrētajās attiecībās (Rusbult, Martz, & Agnew, 1998) būtībā apmierinātības funkcija ir kā globāls attiecību "sajūtu termometers". Ģimenes kvalitāte ir saistīta ar personu garīgo un fizisko veselību (Glenn & Weaver, 1981) un ar darbu izpildi (Greenhaus & Beutell, 1985).

Apmierinātības ar pāru attiecībām veiktajos pētījumos (Bradbury et al., 2000) rezultāti liecina, ka precētiem vai tuvās attiecībās ir saistīta ar augstāka līmeņa personas labizjūtu (Diener, Suh, Lucas, & Smith, 1999), turklāt apmierinātība ar pāru attiecībām ir būtisks faktors, kas ietekmē šo attiecību turpināšanos (Hendrick, Hendrick, & Adler, 1988). Tomēr daži no aspektiem vēl aizvien tiek ļoti pretrunīgi vērtēti, piemēram, daži pētnieki apmierinātību ar pāru attiecībām definē kā galveno novērtējumu laulībai vai tuvām attiecībām (Fincham & Bradbury, 1987), bet citi norāda uz daudzdimensionalitāti, ietverot pozitīvos un negatīvos attiecību aspektus (Spanier, 1996).

Jēdzieni attiecību kvalitāte un apmierinātība ar attiecībām var tikt lietoti, kā sinonīmi, jo būtībā nozīmē vienu un to pašu (Crasta et. al., 2017).

Tehnoloģisko ierīču lietošana var radīt problēmas attiecībās, dažos veidos tās var kļūt traucējošas un ietekmēt partneru tuvību, kā arī pat pārtraukt saskarsmi ar citiem ikdienā, tādējādi negatīvi ietekmējot arī romantiskās attiecības (Stone, 2009).

Līdz ar to, ne vienmēr ir pietiekami vienkārši izpētīt, cik bieži tiek izmantotas tehnoloģijas, jo ir apstiprinājies, ka tehnoloģiju izmantošana ne vienmēr var prognozēt attiecību kvalitāti. Drīzāk tas, ja cilvēki tehnoloģiju lietošanu attiecībās paši uztver, kā problemātisku un tad rodas konflikti par tehnoloģiju lietošanu (Coyne et al., 2012). Ņemot vērā darbā analizēto, ikdienas tehnoloģiju pārtraukumi pāra mijiedarbībā pāraug konfliktā par tehnoloģiju lietošanu, kas vēlāk pāraug attiecību distresā un samazina attiecību apmierinātību (Coyne & McDaniel, 2016).

Karbonels, Obersts un Beranujš (Carbonell, Oberst, & Beranuy, 2013) izpētīja, ka mobilās ierīces vedina cilvēkus izjust spēcīgu piesaisti. Mobilās ierīces: 1) palīdz indivīdiem justies vērtīgākiem un mīlētākiem, ja viņi sūta un saņem ziņas, 2) ir ļoti personalizētas, un kļūst par daļu no indivīda personības un sociālā statusa, 3) ir multifunkcionālas iekārtas, kas nozīmē, tās var izmantot kā pulksteni, telefonu, kalkulatoru, karti, mūzikas atskaņotāju, spēļu sistēmu un visos aspektos personas dzīvē. Mūsu attiecībās elektroniskās ierīces ļauj kļūt aizvien saistītākam ar citiem, bet var traucēt tiešās saskarsmes kontaktu attīstībā attiecībās. Elektroniskajās ierīcēs komunikācija kļūst īsāka, un indivīdi var sākt dot priekšroku tiešsaites saskarsmei, nevis tiešajam kontaktam (Rettie, 2007).

Pārtraukumi sarunās ir saistīti ar konstatēto problēmu mijiedarbību, tostarp konfliktu (Hawkins, 1988; Bangerter, Chevalley, & Derouwau, 2010; Farley, Ashcraft, Stasson, & Nusbaum, 2010). Garākus pārtraukumus partneri var uztvert kā problemātisku saskarsmi (Hodgetts & Jones, 2006).

Ņemot vērā, ka emocionālajam intelektam bieži vien tiek piešķirta būtiska loma personiskajās attiecībās, tad tas tikpat lielā mērā ietekmē arī romantisko attiecību un laulību stabilitāti un laimi tajās (Fitness, 2001).

Spēja uztvert, izprast un apstrādāt savas emocijas tiek dēvēta par emocionālo intelektu (Autin, Saklofske, & Egan, 2007). Vairākos empīriskos pētījumos atklāts, ka augstāks emocionālais intelekts paaugstina apmierinātību ar pāra attiecībām (Zeidner, Kloda, & Matthews, 2013). Pētījumos atklāts, ka pastāv sakarība starp nepareizu interneta lietošanu un zemākiem emocionālā intelekta rādītājiem, piemēram, konstatēta sakarība ar interneta lietošanu, vientulību un zemākiem emocionālā intelekta rādītājiem (Engelberg & Sjöberg's, 2004).

Ir vairāki iemesli, kādēļ emocionālais intelekts varētu būt saistīts ar augstāku apmierinātību ar laulību. Emocionālais intelekts nosaka gan spēju regulēt emocijas partneru saskarsmes laikā (Mayer et al., 2000), gan informācijas uztveri. Informācijas uztveres laikā iekļaujas visi komponenti, ieskaitot precīzu emociju uztveri, integrēšanu un izpratni par to nozīmi. Spēja uztvert un saprast partnera emocijas pozitīvi ietekmē attiecību kvalitāti. Toties informācijas izpaušanas laikā emocionālais intelekts nosaka prasmi regulēt savas emocijas, piemēram, konstruktīva strīda laikā apvaldīt dusmas, gan citu emociju regulēšanā, piemēram, kad jāuzmundrina partneris, kurš ir noskumis (Brackett et al., 2005). Analizējot

veikto pētījumu rezultātus, secināms, ka spēja precīzi uztvert emocijas, tās regulēt- īpaši negatīvās, kā arī emociju sensitivitāte ietekmē apmierinātību ar laulību. Emocionālā intelekta raksturojuma skalas veiksmīgi prognozē spēju pielāgoties un labizjūtu dažādos kontekstos (Zeidner, Matthews, & Roberts, 2012). Emocionālajam intelektam var būt izšķirošā nozīme stresoru vadīšanā un aizsardzībā pret tiem. Šī intelekta spēja var uzlabot attiecību kvalitāti un ietekmēt abus partnerus (Zeidner, Kloda, & Matthews, 2013).

Emocionālā intelekta ieguvumi ir personiski - augsts emocionālais intelekts nosaka augstāku individuālo apmierinātību ar laulību. Augsts emocionālais intelekts var izpausties kā spēja regulēt emocijas konstruktīvi, pie tam ne tikai savas, bet arī atbalstot partneri (Backett et al., 2005; Zeidner & Kaluda, 2008; Schröder-Abé & Schütz 2011), konstatēts, ka augstāks emocionālā intelekta līmenis saistīts ar abu partneru apmierinātību ar attiecībām (Zeidner, Kloda, & Matthews, 2013).

Tā kā spēja uztvert, saprast un apstrādāt savas emocijas tiek dēvēta par emocionālo intelektu, pēdējo divu desmitgadu laikā šis konstrukts kļuvis par nozīmīgu prognozētāju subjektīvajai labizjūtai (Autin, Saklofske, & Egan, 2007). Pētījumos atklāts, ka pastāv sakarība starp nepareizu interneta lietošanu uz zemākiem emocionālā intelekta rādītājiem, piemēram, konstatēta sakarība ar interneta lietošanu, vientulību un zemākiem intelekta rādītājiem (Engelberg & Sjöberg's, 2004). Tehnoference pastarpināti var ietekmēt apmierinātību ar attiecībām, jo palielina konfliktu biežumu tajās.

Pētījuma metodoloģija *Research methodology*

Pētījuma dalībnieki

Pētījuma dalībnieki 320 (N=320) latviski runājoši respondenti 183 sievietes un 137 vīrieši, vecums no 19 līdz 72 gadiem, ir pāra attiecībās, attiecību ilgums bija no 0.5 gadiem līdz 30 gadiem, vidējais attiecību ilgums 10 gadi. Respondenti netika atlasīti pēc izglītības vai amata, līdz ar to aptaujātajām personām ir dažādi izglītības līmeņi un tie pārstāv dažādas nozares.

Pētījumā pielietotās metodikas:

1. Lai noskaidrotu, cik bieži tehnoloģijas un kura ierīce visbiežāk iejaucas pāra saskarsmē izmantota Tehnoloģiju iejaukšanās sadzīves situācijās skala (Technology Interference in Life Examples Scale; TDIS; Coyne & McDaniel, 2016; tulkojusi latviešu valodā Maslinovska, 2017. Kronbaha alfas rādītājs ir 0.69. 2. Tehnoloģijas izmantošanas biežuma noteikšanai izmantots Tehnoloģijas ierīces iejaukšanās skala (Technology Device Interference Scale, TILES; Coyne & McDaniel, 2016; tulkojusi latviešu valodā Maslinovska, 2017). Kronbaha alfa oriģinālajā versijā 0.85, šajā pētījumā Kronbaha alfa 0.91.

3. Konflikta biežuma mērīšanai tiks izmantots Konflikts dēļ tehnoloģiju ierīcēm skala (Conflict over technology use; Modified RELATE battery; Coyne & McDaniel, 2016; tulkojusi latviešu valodā Maslinovska, papildināta un modificēta ar pieciem jautājumiem, 2017). Orģinālajā versijā Kronbaha alfa 0.82, pētījumā - 0.92 4. Apmierinātības ar attiecībām mērīšanai tika izmantots Pāru apmierinātības indekss (Couple relationship satisfaction index; CSI; Funk, & Rogge, 2007; tulkojusi latviešu valodā Krasta, 2016). Krastas tulkotajā versijā Kronbaha alfa 0.86, pētījumā - 0.84. 5. Emocionālā intelekta rādītāju noteikšanai izmantota Emocionālā intelekta aptauja (The Self-Report Emotional Intelligence Test; SREIT; Schutte et al., 1998, adaptācija latviešu valodā Reņģe un Ņižņika, 2012). Pētījumā tiks izmantota pirmā rezultātu nolasīšanas versija, kā to iesaka testa autors (Schutte et al., 1998), analizējot summāro kopējo emocionālo intelekta rādītāju. Kronbaha alfa 0.86.

Procedūra. Pētījums veikts Latvijas teritorijā. Respondenti anketas aizpildīja individuāli, elektroniskā veidā, bez laika ierobežojuma. Dati ievākti laika posmā no 2017. gada septembra līdz oktobrim (ieskaitot). Dalībniekiem respondenta anketa tika izsūtīta kā elektroniskā saite, ar aicinājumu piedalīties veiktajā pētījumā un norādi, ka aptauja ir anonīma.

Datu apstrādes un analīzes metodes: ievākto datu apstrādei izmantota SPSS datu apstrādes programma 17.0 versija, kas ļauj izpētīt vai vērojamas sakarības starp tehnoferenci un konfliktu biežumu attiecībās, konfliktu biežumam ar apmierinātību ar attiecībām un emocionālā intelekta rādītājiem ar tehnoferenci un apmierinātību ar attiecībām. Sakarību noteikšanai tiks izmantota Spīrmena rangu korelācijas metode.

Pētījuma rezultātu analīze **Research results**

Vispirms tika veikta aprakstošās statistikas rādītāju analīze un tā rezultātā tika izveidota tabula, kurā uzskatāmi apskatāmi tehnoferences, konfliktu biežuma attiecībās dēļ tehnisko ierīču lietošanas, apmierinātības ar attiecībām un emocionālā intelekta aprakstošās statistikas rādītāji.

1. tabulā redzams, ka *Kronbaha alfa* Tehnoferences līmeņa testam ir 0.91, Konflikta biežuma testam 0,92, bet Apmierinātības ar atiecībām testam 0,84 un Emocionālā intelekta rādītāju testam 0,86, kas liecina par augstu testu ticamības rādītāju.

Vidējais tehnoferences līmenis respondentiem 12,43 (salīdzinoši augstākais rādītājs 35, bet zemākais 0), konfliktu biežuma vidējais rādītājs 16,90 (salīdzinoši augstākais rādītājs 40, bet zemākais 8), apmierinātībai ar attiecībām 95,33 (salīdzinoši augstākais rādītājs 153, bet zemākais 30), bet emocionālā intelekta rādītājam 118,57 (salīdzinoši augstākais rādītājs 165, bet zemākais 62).

1.tab. Tehnoferences, apmierinātības ar attiecībām, konflikta biežuma un emocionālā intelekta vērtējumu statistiskie rādītāji

Table 1 Statistical characteristics of technology, satisfaction with relationships, conflict frequency and emotional intelligence ratings

	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Me</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>	<i>A</i>	<i>A SE</i>	<i>E</i>	<i>E SE</i>	<i>a</i>
Tehnoference	12,43	8,82	10,50	0	35	0,60	0,13	- 0,56	0,27	0,91
Konfliktu biežums	16,90	7,16	16,00	8	40	0,78	0,13	- 0,16	0,27	0,92
Apmierinātība ar attiecībām	95,33	28,50	92,00	30	153	-0,11	0,13	- 0,94	0,27	0,84
Emocionālā intelekta rādītājs	118,57	21,53	121,00	62	165	- 0,38	0,13	- 0,57	0,27	0,86

Piezīme. *N* = 320

Tehnoferencei un konfliktu biežumam asimetrijas koeficients ir pozitīvs, kas liecina par to, ka vairāk vērtības ir zemākas par aritmētisko vidējo. Savukārt, apmierinātībai ar attiecībām un emocionālā intelekta rādītājam asimerijas koeficients ir negatīvs, no kā var secināt, ka vairums vērtību ir augstākas par aritmētisko vidējo.

Visām četrām minētajām skalām ekscesa koeficienti ir negatīvi, kas liecina par to, ka nav vērojama būtiska vērtību koncentrēšanās aritmētiskā vidējā tuvumā.

Tā kā asimetrijas koeficienti tehnoferencei, konfliktu biežumam un emocionālā intelekta rādītājam ir lielāki nekā asimetrijas koeficientu kļūdas, un ekscesa koeficienti tehnoferencei, apmierinātībai ar attiecībām, emocionālā intelekta rādītājiem ir lielāks kā ekscesa koeficientu kļūdas, tad secināms, ka neatbilst normālam sadalījumam (skat. 1. tabulu).

Lai aprēķinātu sakarību ciešuma korelācijas, pētījumā tiks izmantots Spīrmena ranga korelācijas koeficienta metode.

Tika noteikti tehnoferences, konfliktu biežuma, apmierinātības ar atiecībām un emocionālā intelekta rādītāju Spīrmena korelācijas koeficienti unizveidota tabula, lai uzskatāmi parādītu tehnoferences, konfliktu biežuma, apmierinātības ar attiecībām un emocionālā intelekta rādītāju sakarības (zemāk aplūkojama 2. tabula).

Tehnoferences un konfliktu biežuma korelācijai $r_{s\ apr.} > 0$, tātad, sakarība ir tieša un pieaugot tehnoferences līmenim pieaug konfliktu biežums. Korelācijas koeficients starp tehnoferenci un konfliktu biežumu $r_{s\ apr.} = 0,68 > |0,5|$ ($p < 0,05$, $p < 0,01$), kas liecina par to, ka korelācija ir vidēji cieša. Veicot iegūto datu analīzi konstatēts, ka tehnoferencei un konfliktu biežumam pāru attiecībās, dēļ tehnisko

ierīču lietošanas, ir pozitīva, vidēji cieša korelācija ($r_{s\ apr.} = 0,68$), kas nozīmē, jo lielāks tehnoferences līmenis, jo lielāks konfliktu biežums pāra attiecībās.

2. tab. Tehnoferences, konfliktu biežuma, apmierinātības ar attiecībām un emocionālā intelekta rādītāju Spīrmena korelācijas koeficienti

Table 2 Technology, frequency of conflicts, satisfaction with relationships and emotional intelligence. Spearman correlation coefficients

<i>Mainīgie lielumi</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1.Tehnoference	--			
2.Konfliktu biežums	0,68**	--		
3. Apmierinātība ar attiecībām	-0,49**	-0,64**	--	
4. Emocionālā intelekta rādītājs	-0,31**	-0,40**	0,59**	--

Piezīme. $N=320$, * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$

Tā kā 2. tabulā redzams, ka saistība starp tehnoferenci un konfliktu biežumu $r_{sapr.} = 0,68 > 0,01$, secināms, ka sakarība ir statistiski nozīmīga.

Sakarība starp konfliktu biežumu un apmierinātību ar attiecībām $r_s = -0,64$. Tā kā $r_{s\ apr.} = < 0$, tad sakarība ir pretēja - pieaugot konfliktu biežuma līmenim samazinās apmierinātība ar attiecībām. Korelācijas koeficients $r_s = -0,64 > |0,5|$, kas liecina par to, ka korelācija ir vidēji cieša. Tā kā $r_{s\ apr.} = |-0,64| > 0,01$, secināms, ka sakarība ir statistiski nozīmīga.

Apmierinātības ar attiecībām un tehnoferences sakarība, kas tika sekojoši aprēķināta, kas ir $r_s = -0,49 < |0,5|$ norāda uz vāju sakarību, Tā kā $r_{s\ apr.} = r < 0$, tad sakarība ir pretēja un augstākiem tehnoferences rādītājiem vērojams zemāks apmierinātības līmenis un otrādi.

Tā kā $r_{s\ apr.} = r < 0$, tad sakarība ir pretēja augstākiem emocionālā intelekta rādītājiem vērojams zemāks tehnoferences līmenis. Tehnoferences un emocionālā intelekta rādītāju korelācijas koeficients $r_{s\ apr.} = -0,31 = |0,3|$, kas liecina par to, ka korelācija ir vāja, vērā neņemama. ka $r_{sapr.} = |-0,31| > 0,01$. Līdzīgi arī emocionālā intelekta rādītāju sakarība ar konfliktu biežumu $r_{sapr.} = -0,40$ ($p < 0,01$), no kā var secināt, ka korelācija ir vāja.

Emocionālā intelekta un tehnoferences rādītāju sakarība ir vāja, tomēr tā ir ciešāka kā tehnoferences un konfliktu biežuma rādītājiem.

Emocionālā intelekta rādītāju un apmierinātības ar attiecībām aprēķinātā sakarība, savukārt ir tieša, jo $r_{sapr.} = > 0$, pieaugot emocionālā intelekta rādītājam, pieaug apmierinātība ar attiecībām. Korelācijas koeficients $r_s = 0,59$ ($p < 0,05$, $p < 0,01$), kas liecina par to, ka korelācija ir vāja. Vienlaikus $r_{sapr.} = 0,59 > 0,01$, secināms, ka sakarība ir statistiski nozīmīga.

Secinājumi **Conclusions**

Apkopojot iegūtos rezultātus, var secināt, ka:

1. Pastāv sakarība starp tehnoferenci un konfliktu, dēļ tehnisko ierīču lietošanas, biežumu pāra attiecībās. Konstatēts, jo lielāka tehnoference, jo lielāks konflikta biežums. Tehnisko ierīču lietošana var ievērojami palielināt konflikta biežumu attiecībās. Personām var būt problemātiski pārtraukt lietot savu ierīci, vai lietot to tikai tam piemērotā laikā. Iespējams, ka pie regulāras ierīču lietošanas zūd izpratne par to, kad ierīci lietot un kad ne, tādējādi radot iebildumus no otra partnera, kas noved pie konfliktiem.
2. Vērojama negatīva sakarība konflikta dēļ tehnisko ierīču lietošanas, biežumam un apmierinātībai ar pāru attiecībām. Jo lielāks konflikta biežums, jo mazāka apmierinātība ar pāra attiecībām un pretēji. Konflikta var atstāt būtiskas sekas apmierinātībai ar pāru attiecībām līmenī. Tā kā apmierinātība ir svārstīga, konflikta biežums ir nozīmīgs faktors, kas spēj to samazināt.
3. Analizējot pētījuma datus konstatēts, ka tehnoferencei un apmierinātībai ar attiecībām nav tiešas sakarības. Tehnoferencei un apmierinātībai sakarība ir pastarpināta - tehnoference var radīt lielāku konflikta biežumu, kas, savukārt, var samazināt apmierinātības līmeni.
4. Emocionālā intelekta rādītājiem pastāv vāja, vērā neņemama un negatīva sakarība ar tehnoferenci, tādā veidā, ka ar augstākiem emocionālā intelekta rādītājiem vērojama mazāka tehnoference. Pētījumā nav apstiprinājies gaidītais- nepastāv cieša korelācija minētajiem rādītājiem. Tehnisko ierīču izmantošanas biežumam un lietošanai tam nepiemērotā laikā, radot pārtraukumus pāra saskarsmē, neatklājās saistība ar emocionālo intelektu, kā sākotnēji tika gaidīts. Augsts emocionālā intelekta līmeņa rādītājs, vienlaikus nenozīmēs, ka tehnoferences līmenis attiecībās būs samazināts.
5. Emocionālā intelekta rādītājiem un apmierinātībai ar pāru attiecībām ir vāja saistība. Pie augstākiem emocionālā intelekta rādītājiem vērojama nedaudz lielāka apmierinātība ar attiecībām. Lai gan tika sagaidīts, ka emocionālā intelekta rādītājs ar apmierinātību būs cieši saistīts, pētījuma rezultāti to neapstiprina.

Summary

In summary, the purpose of the study has been achieved, it has been found that there is a relationship between technoference and the frequency of conflicts related to the use of technology, as well as the satisfaction with couples' relationships and the frequency of conflicts. At the same time, it became clear that the relationship between emotional intelligence, technoference and satisfaction couples' relationships.

The research tasks have been fulfilled - the theoretical analysis of satisfaction with couples' relationships, technoference, emotional intelligence indicators has been fulfilled, analyzes of the results of modern research on satisfaction with relations and relations of technoference with them, as well as the emergence of conflicts and emotional intelligence indicators. The empirical part of the research was created, mathematical calculations and interpreted results were made. The conclusions are drawn up according to the research questions put forward.

Literatūra References

- Ahlstrom, M., Lundberg, N., Zabriskie, R., Eggett, D., & Lindsay, G. (2012). Me, my spouse and my avatar: The relationship between marital satisfaction and playing massively multiplayer online roleplaying games (MMORPGs). *Journal of Leisure Research, 44*, 1–22.
- Austin, E. J., Saklofske, D. H., & Egan, H. (2007). Personality, well-being and health correlates of trait emotional intelligence. *Personality and Individual Differences, 38*, 547-558.
- Beranuy, M., Oberst, U., Carbonell, X., & Chamarro, A. (2009). Problematic Internet and mobile phone use and clinical symptoms in college students: The role of emotional intelligence. *Computers in human behavior Volume 25*, Issue 5, 1182-1187.
- Brackett, M. A., Warner, R. M., & Bosco, J. S. (2005). Emotional intelligence and relationship quality among couples. *Personal Relationships, 12*, 197–212. doi:10.1111/j.1350-4126.2.
- Bradbury, T. N., Fincham, F. D., & Beach, S. R. H. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of Marriage and Family, 62*, 964–980.
- Brenner, J., & Smith, A. (2013). *72 % of online adults are social networking site users. Pew Internet & American Life Project*. Retrieved from <http://www.pewinternet.org/Reports/2013/social-networking-sites/Findings.aspx>.
- Chapman, B. P., & Hayslip, Jr. B. (2006). Emotional Intelligence in Young and Middle Adulthood: Cross-Sectional Analysis of Latent Structure and Means. *Psychology and Aging, Vol. 21*, No. 2, 411–418.
- Coyne, S. M., & McDaniel, T. B. (2016). “Technoference”: The Interference of Technology in Couple Relationships and Implications for Women’s Personal and Relational Well-Being. *Psychology of Popular Media Culture, Vol. 5*, No. 1, 85–98.
- Coyne, S. M., Stockdale, L., Busby, D., Iverson, B., & Grant, D. M. (2011). “I luv u:)!”: A descriptive study of the media use of individuals in romantic relationships. *Family Relations: An Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies, 60*.
- Crasta, D., Fincham, F. D., Rogge, R. D., & Maniaci, M. R. (2017). Positive and Negative Evaluation of Relationships: Development and Validation of the Positive–Negative Relationship Quality (PN-RQ) Scale. *Psychological Assessment 2017, Vol. 29*, No. 8,

1028–1043.

- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, *125*, 276–302.
- Elphinston, R. A., & Noller, P. (2011). Time to face it! Facebook intrusion and the implications for romantic jealousy and relationship satisfaction. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, *14*, 631–635.
- Engelberg, E., & Sjöberg, L. (2004). Internet use, social skills and adjustment. *Cyber psychology & Behavior*, *7* (1), pp. 41-47.
- Fincham, F. D., & Bradbury, T. N. (1987). The assessment of marital quality: A reevaluation. *Journal of Marriage and the Family*, *49*, 797– 809.
- Fincham, F. D., & Linfield, K. J. (1997). A new look at marital quality: Can spouses feel positive and negative about their marriage? *Journal of Family Psychology*, *11*, 489–502.
- Fincham, F. D., Rogge, R. D., & Beach, S. R. H. (in press). Relationship satisfaction. In D. Perlman & A. L. Vangelisti (Eds.), *Cambridge handbook of personal relationships*. Cambridge.
- Fitness, J. (2001). Emotional intelligence in intimate relationship. In J. Ciarrochi, J. P. Forgas, & J. D. Mayer (Eds.), *Emotional intelligence in everyday life* (pp. 98–112). Philadelphia, PA: Psychology Press.
- Funk, & Rogge (2007). *Journal of Family Psychology*, *21*, 572-583.
- Gentile, D. A., Coyne, S. M., & Bricolo, F. (2013). Pathological technology addictions: What is scientifically known and what remains to be learned. In K. Dill (Ed.), *The Oxford Handbook of Media Psychology* (pp. 382–402). New York, NY: Oxford University Press.
- Glenn, N. D., & Weaver, C. N. (1981). The contribution of marital happiness to global happiness. *Journal of Marriage and the Family*, *43*, 161–168.
- Greenhaus, J. H., & Beutell, N. J. (1985). Sources of conflict between work and family roles. *The Academy of Management Review*, *10*, 76–88.
- Hendrick, S. S., Hendrick, C., & Adler, N. L. (1988). Romantic relationships: Love, satisfaction, and staying together. *Journal of Personality*.
- Krasta, E. (2016). *Piedošanas motivācijas saistība ar laulāto apmierinātību ar attiecībām*. LU, nēpublicēts bakalaura darbs.
- Mayer, J. D., Salovey, P. S., & Caruso, D. R. G. (2000). Emotional intelligence as a standard intelligence. *Emotion*, *1*, 232–242.
- McCain, J. L., & Campbell, W. K. (2016). Narcissism and Social Media Use: A MetaAnalytic Review. *Psychology of Popular Media Culture*. Advance online publication.
- Petrides, K. A., & Furnham, A. (2001). Trait emotional intelligence: Psychometric investigation with reference to established trait taxonomies. *European Journal of Personality*, *15*, 423-448.
- Rainie, L., & Keeter, S. (2006). *Americans and their cell phones*. *Pew Internet & American Life Project*. Retrieved from <http://www.pewinternet.org/Reports/2006/Americans-and-their-cell-phones.aspx>.
- Rusbult, C. E., Martz, J. M., & Agnew, C. R. (1998). The Investment Model Scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. *Personal Relationships*, *5*, 357–387.
- Schröder-Abé, M., & Schütz, A. (2011). Walking in each other's shoes: Perspective taking mediates effects of emotional intelligence on relationship quality. *European Journal of Personality*, *25*, 155–169. doi: 10.1002/per.818.
- Schutte, N. S., Malouff, J. M., Hall, L. E., Haggerty, D. J., Cooper, J. T., Golden, C. J., et al. (1998). Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality*

Dudkina et al., 2018. Tehnoferences, konfliktu, apmierinātības ar pāra attiecībām un emocionālā intelekta rādītāju saistība

and *Individual Differences*, 25, 167–177.

Smith, A. (2013). *Smartphone ownership 2013*. Pew Internet & American Life Project. Retrieved from [http://www.pewinternet.org/Reports/2013/Smart phone-Ownership-2013/Findings.aspx](http://www.pewinternet.org/Reports/2013/Smart-phone-Ownership-2013/Findings.aspx).

Spanier, G. B. (1996). Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38, 15–28.

Spradlin, A., Cuttler, C., Bunce, J. P., & Carrier, L. M. (2017). Connected: Facebook May Facilitate Face-to-Face Relationships for Introverts. *Psychology of Popular Media Culture*. Advance online publication.

Zeidner, M., & Kaluda, I. (2008). Romantic love: What's emotional intelligence (EI) got to do with it? *Personality and Individual Differences*, 44, 1684–1695.

Zeidner, M., Kloda, I., & Matthews, G. (2013). Does Dyadic Coping Mediate the Relationship Between Emotional Intelligence (EI) and Marital Quality? *Journal of Family Psychology*, Vol. 27, No. 5, 795–805.

Zickuhr, K. (2013). *Tablet ownership 2013*. Pew Internet & American Life Project. Retrieved from <http://www.pewinternet.org/Reports/2013/Tablet-Ownership-2013/Findings.aspx>.